

FSD2691

**Suomalainen päihdehoito: laitosten
terapeutit 2008: eläytymistehtävä**

Aineisto-opas

TIETOARKISTO

Tämän aineisto-oppaan viittaustiedot:

Suomalainen päihdehoito: laitosten terapeutit 2008: eläytymistehtävä [aineisto-opas]. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [tuottaja ja jakaja], 2018.

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (25.1.2012).

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä aineisto-opas on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD2691. Oppaan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo julkaisuista, joissa aineistoa on käytetty. Opas sisältää myös aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit, esimerkiksi mahdolliset haastattelukysymykset, kirjoitusohjeet, tutkimuskutsut, litterointiohjeet tai virikemateriaalit. Tekstiaineistoista mukana on usein lisäksi aineistonäyte, josta selviää esimerkiksi käytetty litterointitaso.

Liitteenä olevat aineistoon kuuluvat dokumentit on tarvittaessa anonymisoitu. Kaikki oppaan sisältämät aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit toimitetaan asiakkaalle aineiston latauksen yhteydessä myös erillisinä tiedostoina

Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Saarnio, Pekka (Tampereen yliopisto): Suomalainen päihdehoito: laitosten terapeutit 2008: eläytymistehtävä [sähköinen tietoaineisto]. Versio 1.0 (2012-01-25). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD2691>

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	3
1.4	Aineiston käyttö	3
A	Kyselylomake	5

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: Suomalainen päihdehoito: laitosten terapeutit 2008: eläytymistehtävä

Aineiston nimi englanniksi: Substance Abuse Treatment: Inpatient Treatment Therapist Responses to Frame Stories 2008

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (25.1.2012).

1.2 Sisällön kuvaus

Tekijät

Saarnio, Pekka (Tampereen yliopisto. Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön laitos)

Knuuttila, Vesa

Aineiston tekijänoikeudet

Tietoarkiston ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

Aineiston luovuttaja

Saarnio, Pekka (Tampereen yliopisto. Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö)

Aineisto luovutettu arkistoon

28.10.2011

Asiasanat

alkoholiongelmat; alkoholismi; ammatinvalinta; asiakaspalvelu; eläytymismenetelmä; katkaisuhoido; päihdehuolto; päihdeongelmat; sosiaalityöntekijät; terapeutit

Tieteenala / Aihealue

OKM:n tieteenalaluokitus: yhteiskuntatieteet

CESSDAn luokitus: sosiaalipalveluiden käyttö ja saatavuus; terveyskäyttäytyminen

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Suomalainen päihdehoito

Suomalainen päihdehoito -sarja kattaa sekä kvantitatiiviseen että kvalitatiiviseen tutkimukseen soveltuvia aineistoja. Aineistot on kerätty A-klinikoilla ja muissa päihdetyötä tekevissä laitoksissa. Sarja käsittää sekä päihdetyön ammattilaisille että päihdehoidon asiakkaille tehtyjä lomakekyselyjä, kirjoitusaineistoja sekä haastatteluja.

Sarjan eri osa-aineistoissa selvitetään mm. päihdehoidon asiakkaiden päihteiden käyttöhistoriaa, kokemuksia päihdehoidosta sekä päihdehoidon jälkeistä selviytymistä. Päihdetyön ammattilaisilta kysytään mm. heidän taustastaan, hoitomenetelmistä sekä syistä jotka ovat vaikuttaneet ammatinvalintaan.

Sisällön kuvaus

Aineisto on osa laajempaa Suomalainen päihdehoito -sarjaa, johon kuuluu niin kvantitatiiviseen kuin kvalitatiiviseen tutkimukseen soveltuvia osa-aineistoja.

Aineisto pitää sisällään tutkimushenkilöiden tekstimuotoisia vastauksia heille esitettyyn eläytymistehtävään. Tutkimushenkilöt ovat päihdetyöntekijöitä, jotka tutkimusajankohtana työskentelivät laitospäihdehuollon yksiköissä joko vakituudessa työsuhhteessa tai sijaisina, joilla oli vähintään vuoden työkokemus päihdehoidosta.

Eläytymistehtävä oli osa samoille henkilöille tehtyä lomakekyselyä, joka on saatavissa erillisenä aineistona (FSD2690). Eläytymistehtävä jaettiin tutkimushenkilöille samassa yhteydessä kun he täyttivät lomakekyselyn, mutta eläytymistehtävään vastaamiseen he saivat aikaa kaksi viikkoa. Tämän ajan kuluessa eläytymistehtävä pyydettiin palauttamaan valmiiksi tarroitetulla kuorella.

Eläytymistehtävässä tutkimushenkilöille esitettiin viisi erilaista asiakaspuheenvuoroa, joihin heitä pyydettiin vastaamaan siten kun he vastaavanlaisen tilanteen kohdatessaan vastaisivat; miten he ylipäänsä toimisivat.

Lomakekyselyn (FSD2690) 162 vastaajasta 97 vastasi myös eläytymistehtävään. Eläytymistehtävään vastanneiden taustatiedot on saatavissa lomakekyselyaineistosta FSD2690, jonka vastaajien tunnistenumeroita tämän aineiston numerot vastaavat. Osa aineiston vastauksista on kirjoitettu käsin ja osa koneella.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi

Havainto/aineistoyksikkötyyppi: Henkilö

Perusjoukko/otos: Terapeutit, jotka työskentelevät sellaisissa Etelä- ja Länsi-Suomessa sijaitsevilla laitospäihdehoidon suomenkielisissä yksiköissä, joissa yli seitsemän terapeuttia

Aineistonkeruun ajankohta: 2008

Kerääjät: Saarnio, Pekka (Tampereen yliopisto. Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön laitos); Knuutila, Vesa (Tampereen yliopisto. Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön laitos)

Aineistonkeruun tekniikka: Oma kirjoitus tai päiväkirja

Keruväline tai -ohje: Osallistujatehtävä

Aineiston ajallinen kattavuus: 2008

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Poikkileikkausaineisto

Havainto/aineistoyksiköiden valinta: Ei-todennäköisyysotanta: harkinnanvarainen poiminta

Aineiston määrä: 97 pdf-tiedostoa

1.4 Aineiston käyttö

Julkaisut

Saarnio, Pekka (2009) Suomalaisen päihdetyöntekijän muotokuva. Yhteiskuntapolitiikka 74 (6), 632-643.

Saarnio, Pekka (2010) Big five personality traits and interpersonal functioning in female and male substance abuse therapists. Substance Use & Misuse 45 (10), 1463-1473.

Saarnio, Pekka (2010). Personality traits and interpersonal functioning in substance abuse therapists with and without personal recovery status. Alcoholism Treatment Quarterly, 28:451-463. DOI: 10.1080/07347324.2010.511077

Saarnio, Pekka (2011) Therapists' big five personality traits and interpersonal functioning in the substance abuse field: A cluster-analytic study. Journal of Substance Use 16 (5), 348-358.

Saarnio, Pekka (2011) Therapist's preference on motivational interviewing and its relationship to interpersonal functioning and personality traits. Counselling Psychology Quarterly 24 (3), 171-180.

Saarnio, Pekka (2011) The relationship between general therapeutic orientation, big five personality traits and interpersonal functioning in substance abuse therapists: An explorative study. Addictive Disorders & Their Treatment 10 (1), 29-36.

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

<https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD2691>

Liittyvät aineistot

FSD2690 Suomalainen päihdehoito: laitosten terapeutit 2008

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä (B) tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun.

Liite A

Kyselylomake

FSD2691 SUOMALAINEN PÄIHDEHOITO: LAITOSTEN TERAPEUTIT 2008: ELÄYTYMISTEH-
TÄVÄ

FSD2691 SUBSTANCE ABUSE TREATMENT: INPATIENT TREATMENT THERAPIST RESPON-
SES TO FRAME STORIES 2008

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tut-
kimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social
Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means
of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhälls-
vetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Seuraavat viisi asiakaspuheenvuoroa ovat yleisiä päihdehuollossa. Ne ovat varmaan myös sinulle tuttuja omasta asiakastyöstäsi. Pyydämme sinua kirjoittamaan, **mitä sanoisit kyseisissä tilanteissa asiakkaalle, miten ylipäänsä menettelisit**. Harkitse jokaista kohtaa erikseen, kyseessä ovat eri asiakkaat. Pyri vastatessasi parhaasi mukaan välittämään oma käsityksesi samalla kun kannustat asiakasta eteenpäin. Käytä mahdollisimman **selkeää käsialaa**. Voit tarvittaessa kirjoittaa myös paperin kääntöpuolelle. Tarkista lopuksi, että vastasit **jokaiseen** kohtaan, sulje lomake kirjekuoreen ja laita postiin. Kiitos vaivannäöstä!

A. "Voi kun ihmiset lakkaisivat puhumasta minun juomisestani. No joo, otan ehkä joskus vähän liikaa. Kun vaimo vaan lakkaisi nalkuttamasta laskuista ja lapsista ja kaikesta muusta, niin minun ei tarvitsisi juoda. Kun vaimo vaan olisi hiljaa."

B. "Sano mitä minun pitäisi tehdä, että saisin siskoni lopettamaan juomisen. Olen yrittänyt kaikkea, mutta mikään ei tunnu auttavan. Sano mitä teen?"

C. "Kyllä minä häntä rakastan - kyllähän minä muistan miten meillä oli tapana olla koko viikonloppu yhdessä ja kalastaa tai rakentaa jotain kotona. Mutta hän ei ole enää sellainen, ja kun näen hänet kadulla, yritän vältellä häntä. Jopa ystäväni tekevät pilaa hänestä. Äiti sanoo, että hän on sairas, mutta jos hän kerran on sairas, niin miksei hän ole sairaalassa? En kerta kaikkiaan tiedä, mitä sanoisin hänelle tai mitkä minun tunteeni häntä kohtaan ovat. Onhan hän sentään minun isäni."

D. "Tuntuu siltä, että me ollaan viime aikoina aina lähdetty juhlista aikaisin, ja huomaan huolehtivani siitä, mitä vaimoni tekee tai sanoo, sen sijaan että nauttisin ystävien seurasta. Sitten me puhutaan siitä seuraavana päivänä, ja vaimo sanoo aina, ettei hän muista mitään. Hän on todella käyttäytynyt oudosti viime aikoina ... mahtaako, mitä luulet, voisiko hänellä olla alkoholiongelma? Tiedän kyllä, ettei hän ole alkoholisti, kun hän kerran voi olla viikkoja juomatta, mutta kun hän juo, niin ..."

E."Ei onnistu. En pysty olemaan raittiina, vaikka kuinka yrittäisin. Se ei onnistu kuin muutaman viikon kerrallaan. Turha sitä on kieltää - olen kelvoton hulltio."

